

Конвенција бр. 162

Конвенција за азбест, 1986 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, на седумдесет и втората седница, одржана на 4 јуни 1986 година, и

земајќи ги предвид релевантните меѓународни конвенции и препораки за трудот и, особено, Конвенцијата и Препораката за професионално заболување од рак, 1974 година, Конвенцијата и Препораката за работната средина (загадување на воздухот, бучава и вибрации), 1977 година, Конвенцијата и Препораката за здравје и безбедност на работа, 1981 година, Конвенцијата и Препораката за службите за медицина на трудот, 1985 година, списокот на професионалните заболувања со ревизијата во 1980 година што е приложен кон Конвенцијата за надоместоци во случај на несреќи на работа и професионални заболувања, 1964 година, како и Кодексот на работа за безбедноста при употребата на азбест, објавен од страна на Меѓународната канцеларија на трудот во 1984 година, со кој се утврдуваат принципите на националните политики и акции на национално ниво,

одлучувајќи за донесување одредени предлози во однос на безбедноста при употребата на азбест, што претставува четврта точка на дневниот ред на сесијата, и

утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на меѓународна Конвенција;

на дваесет и четврти јуни илјада деветстотини осумдесет и шеста година, ја донесе, следнава Конвенција, што може да се цитира како Конвенција за азбест, 1986 година:

ДЕЛ I . ПОЛЕ НА ПРИМЕНА И ДЕФИНИЦИИ

Член 1

1. Оваа Конвенција се однесува на сите активности кој што вклучуваат изложеност на работниците на азбест во текот на работата.

2. Земјата-членка што ја ратификува оваа Конвенција треба по консултации со најрепрезентативните организации на работодавачите и работниците, како и врз основа на оцената на здравствените ризици и мерките на заштита коишто се применети, да исклучат определени гранки на стопанската дејност или поделните претпријатија од примената на одредени одредби на Конвенцијата кога е утврдено дека нивната примена во овие гранки и претпријатија не е неопходна.

3. Надлежните органи, кога одлучуваат за исклучување на поделни гранки на стопанската дејност или на поделни претпријатија, ги земаат предвид зачестеноста, времетраењето и нивното на изложеност, како и видот на работа и условите на работното место.

Член 2

За целите на оваа Конвенција-

(а) поимот **азбест** ја означува влакнестата форма на минералните силикати што им припаѓаат на групата метаморфни карпи од групата на серпентините, т.е. кризотил (бел азбест), и на групата на амфиболите, т.е., актинолит, амозит (кафеав азбест, кумингтонит-грунерит), антофилит, крокидолит (син азбест), тремолит, или каква било мешавина што содржи еден или повеќе од овие минерали;

(б) поимот **азбестна прашина** ги означува азбестните честички што лебдат во воздухот или наталожените азбестни честички кои може да се најдат во воздухот во работната средина;

(в) поимот **азбестна прашина што лебди во воздухот** ги означува, за потребите на мерењето, честичките од прашина што се мерат со гравиметриска процена или друга слична метода;

(г) поимот **азбестни влакна што може да се вдишат** ги означува азбестните влакна со дијаметар што е помал од 3 микрометри и однос меѓу должината и дијаметарот што е поголем од 3:1. Единствено влакната што се подолги од 5 микрометри треба да се земат предвид за целите на мерењето;

(д) поимот **изложеност на азбест** ја означува изложеноста на работното место на азбестни влакна кои можат да се вдишат или азбестна прашина која лебди во воздухот, без оглед на тоа дали потекнува од азбест или од минерали, материјали или производи што содржат азбест;

(ѓ) поимот **работници** ги вклучува членовите на производните задруги.

(е) поимот **претставници на работниците** значи претставници на работниците на кои таквиот статус им е признаен со националното законодавство или практика, во согласност со Конвенцијата за работничките претставници, 1971 година.

ДЕЛ II. ОПШТИ ПРИНЦИПИ

Член 3

1. Со националните закони и прописи се пропишуваат мерки што треба да се преземат за спречување, контрола и заштита на работниците од здравствените ризици што се должат на професионалната изложеност на азбест.

2. Националните закони и прописи наведени во став 1 од овој член периодично се ревидираат од аспект на техничкиот напредок и напредокот во науката.

3. Надлежниот орган може да дозволи привремени отстапувања од мерките пропишани со став 1 од овој член, во согласност со условите и во роковите што се одредуваат по консултација со најрепрезентативните организации на засегнати работодавачи и на работници.

4. При дозволување на отстапувањата согласно став 3 на овој член, надлежниот орган треба да обезбеди преземање на неопходните мерки на претпазливост за заштита на здравјето на работниците.

Член 4

Надлежниот орган треба да ги консултира најрепрезентативните организации на засегнати работодавачи и работници за мерките што треба да се преземат согласно одредбите на оваа Конвенција.

Член 5

1. Примената на законите и прописите донесени во согласност со член 3 од оваа Конвенција се обезбедува со адекватен систем на инспекција.

2. Националните закони или прописи предвидуваат неопходни мерки, вклучително и соодветни казни, за ефикасна примена на одредбите на оваа Конвенција.

Член 6

1. Работодавачите се одговорни за исполнувањето на пропишаните мерки.

2. Кога два или повеќе работодавачи преземаат активности едновременно на едно работно место, тие соработуваат со цел исполнување на пропишаните мерки, без да се доведе во прашање одговорноста на секој работодавач за здравјето и безбедноста на работниците што ги вработува. Надлежниот орган ги пропишува општите процедури за оваа соработка, кога тоа е неопходно.

3. Работодавачите, во соработка со службите за безбедност и здравје при работа, по консултациите со претставниците на работниците, изготвуваат процедури за справување со вонредни ситуации.

Член 7

Работниците, во рамките на нивната одговорност, ги исполнуваат пропишаните безбедносни и хигенски процедури поврзани со спречувањето, контролата и заштитата од опасностите по здравјето како резултат на професионалната изложеност на азбест.

Член 8

Работодавачите и работниците или нивните претставници соработуваат на сите нивоа во претпријатието во поглед на примената на мерките пропишани во согласност со оваа Конвенција.

ДЕЛ III. ЗАШТИТНИ И ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

Член 9

Со националните закони и прописи донесени во согласност со член 3 од оваа Конвенција се предвидува дека изложеноста на азбест се спречува или контролира преку една од следните мерки:

(а) регулирање на работата каде што изложеноста на азбест може да се случи, со пропишување на соодветна контрола на производните и работните практики, вклучително и хигената на работното место;

(б) пропишување посебни правила и процедури, вклучително и овластување за користење на азбест, или на одредени видови на азбест или производи што содржат азбест или за определени работни процеси.

Член 10

Онаму каде што е неопходно да се заштити здравјето на работниците и каде што технички е изводливо, со националните закони или прописи се предвидува една или повеќе од следните мерки:

(а) замена на азбестот или на определени видови на азбест или на производи што содржат азбест со други материјали или производи или користење на алтернативни технологии, научно евалуирани од надлежните органи како безбедни или помалку штетни, секогаш кога тоа е можно;

(б) целосна или делумна забрана на користење на азбест или одредени видови на азбест или на производи што содржат азбест во определени работни процеси.

Член 11

1. Се забранува користењето на синиот азбест (кроцидолит) и производите што го содржат овој вид на влакна.

2. Надлежниот орган има овластување, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, да дозволи отстапувања од забраната од став 1 од овој член кога замената не е изводлива, под услов да се преземат сите неопходни чекори за заштита на здравјето на работниците од какви било ризици.

Член 12

1. Се забранува распрскувањето на сите форми на азбест.

2. Надлежниот орган има овластување, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, да дозволи отстапувања од забраната од став 1 од овој член, кога алтернативните методи не се применливи, под услов здравјето на работниците да не биде загрозувано.

Член 13

Во согласност со националните закони и прописи, работодавачите ги известуваат надлежните органи, на начин и во степен пропишан во истите, за одредени видови на работа кои што вклучуваат изложеност на азбест

Член 14

Производителите и снабдувачите на азбест и производителите и снабдувачите на производи {што содржат азбест треба да бидат одговорни за соодветното одбележување на контејнерите и онаму каде {што е соодветно на производите, на јазик и начин што е лесно разбирлив за работниците и корисниците, како што е пропишано од надлежните органи.

Член 15

1. Надлежниот орган ги пропишува ограничувањата за изложување на работниците на азбест заради евалуација на работната средина.

2. Ограничувањата за изложеноста или критериумите за друг вид изложеност се утврдуваат и периодично ревидираат и ажурираат согласно технолошкиот напредок и предностите на науката и технологијата.

3. На сите работни места каде што работниците се изложени на азбест, работодавачот ги презема сите соодветни мерки за заштита или контрола на ослободувањето на азбестна прашина во воздухот, за осигурување дека ограничувањата за изложеноста или останатите критериуми за изложеност се задоволени и за намалување на изложеноста на колку што е можно пониско ниво кое е практично остварливо.

4. Кога мерките што се преземени согласно став 3 од овој Член не обезбедуваат изложеноста на азбест да биде во рамките на предвидената граница за изложеност или не се во согласност со останатите критериуми за изложеност што се наведени во став 1, работодавачот обезбедува, одржува и заменува, кога е тоа неопходно, без трошоци за работникот, соодветна опрема за заштита на респираторните органи и специјална заштитна облека. Опремата за заштита на респираторните органи одговара на стандардите воспоставени од надлежните органи и истата се користи единствено како дополнителна, привремена, вонредна или посебна мерка, а не како алтернатива на техничката контрола.

Член 16

Секој работодавач е одговорен за воспоставување и спроведување на практичните мерки за спречување и контрола на изложеноста на азбест за работниците коишто тој ги вработува и за нивна заштита во однос на ризиците кој што произлегуваат од азбестот.

Член 17

1. Уништувањето на постројките и објектите што содржат слободни азбестни материјали за изолација, и отстранувањето на азбестот од зградите или од објектите од каде што азбестот може да премине во воздухот, го вршат единствено од работодавачи или изведувачи кои се квалификувани согласно одредбите на оваа Конвенција и коишто се овластени од страна на надлежните органи за вршење на таква активност.

2. Од работодавачот или изведувачот се бара, пред почетокот на уништувањето, да направи работен план специфицирајќи ги мерките што треба да бидат превземени, вклучително мерките за:

(а) обезбедување на неопходна заштита на работниците;

(б) организување на ослободувањето на азбестната прашина во воздухот; и

(в) предвидување на отстранување на азбестниот отпад во согласност со член 19 на оваа Конвенција.

3. Работниците или нивните претставници се консултираат за работниот план кој се однесува на став 2 од овој член.

Член 18

1. Онаму каде што личната облека на работниците може да биде контаминирана со азбестна прашина, работодавачот, согласно националните закони или прописи и во консултација со претставниците на работниците, треба да обезбеди соодветна работна облека, којашто не треба да се носи надвор од работното место.

2. Ракувањето и чистењето на користената работна облека и посебната заштитна облека треба да се врши во строго контролирани услови, на начин пропишан од надлежните органи, за да се спречи ослободување на азбестната прашина.

3. Со националните закони или прописи се забранува носење на работната облека, специјалната заштитна облека и личната заштитна опрема дома.

4. Работодавачот е одговорен за чистење, одржување и складирање на работна облека, специјалната заштитна облека и личната заштитна опрема.

5. Работодавачот обезбедува соодветни простории за работниците изложени на азбест за миење, капење или туширање на работното место, како што е тоа соодветно.

Член 19

1. Согласно националните закони и практика, работодавачите го отстрануваат отпадот којшто содржи азбест на начин што нема да претставува ризик по здравјето на засегнатите работници, вклучително и оние што ракуваат со азбестен отпад или на населението во близина на претпријатието.

2. Надлежниот орган и работодавачите преземаат соодветни мерки за спречување на загадувањето на средината со азбестна прашина ослободена од работното место.

ДЕЛ IV. КОНТРОЛА НА РАБОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 20

1. Онаму каде што е неопходно за заштита на здравјето на работниците, работодавачот ја мери концентрацијата на азбестната прашина во воздухот на работното место и ја следи изложеноста на работниците на азбест во интервали и со користење на методи специфицирани од надлежните органи.
2. Евиденцијата од следењето на работната средина и изложувањето на работниците на азбест се чува во период пропишан од надлежните органи.
3. Засегнатите работници, нивните претставници и инспекциските служби имаат пристап до овие податоци.
4. Работниците или нивните претставници имаат право да бараат следење на работната средина и да достават жалба до надлежниот орган во однос на резултатите од следењето.

Член 21

1. На работниците коишто се изложени на азбест, во согласност со националните закони и практика, им се обезбедуваат медицински испитувања што ќе овозможат контрола на нивното здравје во согласност со професионалниот ризик и дијагностицирање на професионални болести предизвикани од изложување на азбест.
2. Контролата на здравјето на работниците поврзани со азбестот не треба да бидат на товар на нивната заработувачката. Прегледите се бесплатни и доколку е можно се извршуваат во текот на работното време.
3. Работниците се информираат на соодветен начин за резултатите од нивните медицински испитувања и да добиваат индивидуални совети во однос на нивното здравје поврзано со нивната работа.
4. Кога континуираното извршување на работата вклучува изложеност на азбест што е медицински неоправдано, се прави секаков напор, во согласност со националните услови и практика, со цел на работниците на друг начин да им се гарантираат нивните примања.
5. Надлежниот орган развива систем за известување за случаите на професионални болести предизвикани од азбест.

ДЕЛ V. ИНФОРМИРАЊЕ И ЕДУКАЦИЈА

Член 22

1. Надлежните органи преземаат соодветни мерки, во консултација и соработка со репрезентативните организации на засегнати работодавачи и работници, за промоција на дистрибуцијата на информациите и едукацијата на сите во однос на здравствените ризици што се должат на изложеноста на азбест и за методите на превенција и контрола.

2. Надлежните органи обезбедуваат дека работодавачите имаат воспоставени писмени политики и процедури за образование и периодична практична обука на работниците за опасностите од азбест и методите на превенција и контрола.

3. Работодавачите се осигуруваат дека сите работници изложени на азбест се информирани за здравствените ризици поврзани со нивната работа, упатени за превентивните мерки и соодветните работни практики и дека истите добиваат континуирана обука на овие подрачја.

ЗАВРШНО

ДЕЛ VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 23

Формалните ратификации на оваа Конвенција се проследуваат до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација.

Член 24

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние земји-членки на Меѓународната организација на трудот, чиишто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор.

2. Оваа Конвенција стапува во сила дванаесет месеци по датумот на регистрирање на ратификациите од две земји-членки од страна на Генералниот директор.

3. Следствено, Конвенцијата стапува во сила за сите земји-членки, дванаесет месеци од датумот на регистрирање на нивните ратификации.

Член 25

1. Земјата-членка што ја ратификувала оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот кога Конвенцијата за прв пат стапила во сила, преку акт испратен за регистрација до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот. Ова откажување нема да има ефект додека не измине една година од датумот на кој што е регистрирано.

2. Секоја земја-членка што ја ратификувала оваа Конвенција и што во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за период од следните десет години, а потоа може да ја откаже оваа Конвенција по истекот на секој нов период од десет години согласно со условите предвидени со овој член.

Член 26

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји-членки на Меѓународната организација на трудот за регистрирањето на ратификациите и актите за откажување доставени од страна земјите-членки на Организацијата.

2. При известувањето на земјите-членки на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ги известува земјите-членки на Организацијата за датумот по којшто Конвенцијата ќе стапи во сила.

Член 27

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно член 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажувања, регистрирани од него во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 28

Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, кога ќе смета за неопходно, доставува извештај до Генералната конференција за спроведувањето на оваа Конвенција и ја проверува подготвеноста на Конференцијата да го стави прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија на својата агенда.

Член 29

1. Доколку Конференцијата донесе нова Конвенција за целосно или делумно ревидирање на оваа Конвенција, освен ако со новата Конвенција не се предвидува поинаку:

а) ратификација на новата ревидирана конвенција од некоја земја-членка ќе значи *inso jure* откажување на оваа Конвенција, без оглед на одредбите од член 25, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе стапи во сила;

б) од датумот кога новата ревидирана конвенција влегува во сила, оваа Конвенција ќе престане да биде отворена за ратификација од земјите-членки.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние земји-членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната Конвенција.

Член 30

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни.